

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне управління Служби безпеки України в Донецькій та Луганській областях

Слідче управління

вул. Ярослава Мудрого, 56, м. Краматорськ, Донецька область, 84300, тел. +38(066)84-68-331
www.ssu.gov.ua, e-mail: su_gusbu_don.lug@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001504

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

м. Дніпро

«26» червня 2026 року

Слідчий Слідчого управління Головного управління Служби безпеки України в Донецькій та Луганській областях старший лейтенант юстиції Дьомін Єгор Сергійович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 2202305000002695, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 27.06.2023 за ознаками вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України, та встановивши наявність підстав для повідомлення підозри особі у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України, керуючись положеннями ст. ст. 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Кузовльова Сергія Юрійовича, 07.01.1967 р.н., громадянина російської федерації, уродженця м. Мічурінськ Тамбовської області СРСР, із вищою освітою, на момент вчинення злочину – Командувача Південного військового округу збройних сил російської федерації, на території України раніше не судимого, останнє відоме місце реєстрації та проживання: російська федерація, Новосибірська область, м. Новосибірськ, проспект Красний, буд. 53, особу засвідчено паспортом громадянина російської федерації серії 0817 № 435753, виданим підрозділом № 270026 УФМС росії по Хабаровському краю і Єврейської автономної області у Кіровському та Краснодарському районах м. Хабаровська, 14.04.2017,

про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України, тобто у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, поєднаному з умисним вбивством, вчиненому за попередньою

змовою групою осіб (у редакції статті 438 КК України на час вчинення кримінального правопорушення).

1. З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією російської федерації проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення зс рф, інших збройних формувань рф та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою рф, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії російської федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти рф та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, Конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

2. Відповідно до вимог ст. 25 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, що є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року (далі – Положення), забороняється будь-яким способом атакувати чи бомбардувати незахищені міста, селища, житлові будинки чи споруди.

Статтею 23 (g) Положення крім заборон, передбачених спеціальними конвенціями, особливо забороняється знищувати або захоплювати власність ворога, крім випадків, коли таке знищення або захоплення настійно вимагається військовою необхідністю.

Відповідно до ст. 35 (1)(2) Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (далі – Протокол I), від 08.06.1977 у разі будь-якого збройного конфлікту право сторін, що перебувають у конфлікті, обирати методи або засоби ведення війни не є необмеженим. Заборонено застосовувати зброю, снаряди, методи ведення воєнних дій, здатні завдати надмірних пошкоджень або надмірних страждань.

Статтею 43 Протоколу I передбачено, що збройні сили сторони, що перебуває в конфлікті, складаються з усіх організованих збройних сил, груп і підрозділів, що перебувають під командуванням особи, відповідальної перед цією стороною за поведінку своїх підлеглих, навіть якщо ця сторона представлена урядом чи властями, не визнаними супротивною стороною. Такі збройні сили підпорядковані внутрішній дисциплінарній системі, яка, поряд з іншим, забезпечує додержання норм міжнародного права, застосовуваних у період збройних конфліктів.

Відповідно до ст. 48 Протоколу I для забезпечення поваги й захисту цивільного населення та цивільних об'єктів сторони, що перебувають у конфлікті, повинні завжди розрізняти цивільне населення й комбатантів, а також цивільні й військові об'єкти та відповідно спрямовувати свої дії тільки проти військових об'єктів.

У ст. 51 Протоколу I зазначено, що цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об'єктом нападів.

Стаття 52 Протоколу I забороняє здійснювати напади на цивільні об'єкти та зазначає про те, що напади повинні суворо обмежуватися об'єктами, які через свій характер, розміщення, призначення або використання вносять ефективний вклад у військові дії і повне або часткове руйнування, захоплення чи нейтралізація яких за існуючих у даний момент обставин, дає явну військову перевагу.

Відповідно до ст. 57 Протоколу I при проведенні військових операцій повинна постійно виявлятися турбота про те, щоб оберігати цивільне населення, цивільних осіб і цивільні об'єкти. Щодо нападів вживаються такі запобіжні заходи:

а) ті, хто планує напад або приймає рішення про його здійснення:
а.1) роблять все практично можливе, щоб пересвідчитися в тому, що об'єкти нападу не є ні цивільними особами, ні цивільними об'єктами й не підлягають особливому захисту, а є військовими об'єктами у значенні пункту 2 статті 52, і що згідно з положенням цього Протоколу напад на них не заборонено;

а.2) вживають усіх практично можливих запобіжних заходів при виборі засобів і методів нападу з тим, щоб уникнути випадкових втрат життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і випадкової шкоди цивільним об'єктам і, в усякому випадку, звести їх до мінімуму;

а.3) утримуються від прийняття рішень про здійснення будь-якого нападу, який, як можна очікувати, викличе випадкові втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і завдасть випадкової шкоди цивільним об'єктам або те й інше разом, що було б надмірним щодо конкретної і прямої військової переваги, яку передбачається одержати;

б) напад відміняється або зупиняється, якщо стає очевидним, що об'єкт не є військовим, що він підлягає особливому захисту, або що напад, як можна очікувати, викличе випадкові втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і завдасть випадкової шкоди цивільним об'єктам або те й інше разом, що було б надмірним щодо конкретної і прямої військової переваги, яку передбачається отримати;

с) робиться ефективно завчасне попередження про напади, які можуть торкнутися цивільного населення, за винятком тих випадків, коли обставини цього не дозволяють.

Крім того, відповідно до ст. 8 (2) (b) (i) (ii) Римського статуту Міжнародного кримінального суду воєнними злочинами є: умисне спрямування нападів на цивільне населення як таке умисне спрямування нападів на цивільні об'єкти, тобто об'єкти, що не є військовими цілями.

3. Реалізуючи план щодо захоплення та окупації території України, невстановлені особи з числа вищого політичного керівництва та військового командування рф, діючи за попередньою змовою групою осіб між собою, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх діянь, передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання у вигляді загибелі і поранення великої кількості цивільних осіб, зокрема на території Донецької області, залучили різномірні з'єднання зс рф для ведення бойових дій із застосуванням методів, що порушують норми міжнародного гуманітарного права.

Зокрема, окупувавши окремі території Донецької області та продовжуючи реалізацію злочинного плану, спрямованого на захоплення і фактичну анексію територій зазначеної області, її включення до складу російської федерації, політичне і військове керівництво російської федерації передбачило розгортання об'єднаного стратегічного угруповання військ (сил) «Південь» («Юг») за рахунок сил та засобів Південного, частково Східного військового округу, Центрального військового округу, окремих з'єднань і частин повітрянодесантних військ, морської піхоти зс рф для проведення стратегічної наступальної операції на Донецькому напрямку.

4. Станом на 27.06.2023 військовослужбовець зс рф генерал-полковник Кузовльов Сергій Юрійович проходив військову службу на посаді командувача Південного військового округу зс рф (далі – Південний во зс рф), який став основою для стратегічного угруповання військ (сил) «Південь».

Очолований генерал-полковником Кузовльовим С.Ю. Південний во зс рф є міжвидовим стратегічним територіальним об'єднанням зс рф, управління яким здійснює Генеральний штаб зс рф відповідно до рішень міністерства оборони рф на підставі стратегічного замислу застосування зс рф, затвердженого верховним головнокомандувачем.

Так, на генерал-полковника Кузовльова С.Ю. покладалось виконання поставлених завдань відповідно до рішень та планів вищого військового командування зс рф. Кузовльов С.Ю. усвідомлював існування міжнародного збройного конфлікту та свою участь у ньому.

У зв'язку із займаною генерал-полковником Кузовльовим С.Ю. посадою йому підпорядковувалися різномірні сили, у тому числі: 8-ма гвардійська, 49-та та 58-ма загальновійськові армії, 4-та армія ВПС та ППО, Чорноморський флот, 7-ма гвардійська десантно-штурмова дивізія, з'єднання, військові частини та установи окружного підпорядкування. Також до складу Південного во зс рф входить 1-ша гвардійська Оршанська ракетна бригада орденів Суворова і

Кутузова (в/ч 31853, м. Краснодар), на озброєнні якої налічувалося 4 одиниці оперативно-тактичних ракетних комплексів 9К720 «Іскандер-К» (далі – ОТРК «Іскандер»). Крім того, Кузовльову С.Ю. як командувачу угруповання військ (сил) «Південь» зс рф в Україні підпорядковувалися придані сили інших військових округів, зокрема 107 ракетної бригади (в/ч 47062) 35 загальновійськової армії Східного во зс рф, на озброєнні якої також перебували ОТРК «Іскандер».

До забезпечення вогневої підтримки залучались, зокрема, зазначені ракетні бригади. Також за планом вогневого ураження, у зоні відповідальності Південного во зс рф, застосовувалися підрозділи з ОТРК «Іскандер» на озброєнні, що були підпорядковані командувачу або використовувалися старшим командиром в інтересах наступальної операції Південного во зс рф.

До повноважень та обов'язків командувача Південного во зс рф генерал-полковника Кузовльова С.Ю. входило:

- прийняття рішення на застосування військ (сил) армії в операції (бойових діях) особисто при безпосередній участі штабу, начальників родів військ;
- визначення бойового завдання підпорядкованим військовим частинам, підписання бойових розпоряджень, наказів;
- організація правового навчання підлеглих, спрямованого на засвоєння ними встановленого правового мінімуму та норм міжнародного гуманітарного права (далі – МГП). Під час виконання бойових завдань вжиття заходів щодо дотримання норм МГП;
- керівництво діями підпорядкованих йому військ (сил) в ході операції (бойових дій);
- здійснення оцінювання обстановки і уточнення свого рішення, уточнення завдання підпорядкованим військам або (та) віддання нових.

Враховуючи викладене, Кузовльов С.Ю. був наділений повноваженнями на здійснення військових операцій, зокрема спрямування нападів, у зв'язку з чим був зобов'язаний дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права при їх плануванні та здійсненні, що передбачає належний вибір цілей та вжиття запобіжних заходів.

5. Для реалізації вищевказаного злочинного умислу, спрямованого на захоплення та окупацію зокрема всієї території Донецької області, шляхом здійснення нападів на цивільні об'єкти та незахищені й такі, що не є військовими цілями, міста, помешкання та будівлі, особи з числа вищого військового командування рф залучили командувача Південного во зс рф генерал-полковника Кузовльова С.Ю., якому співучасники визначили роль в реалізації спільного замислу щодо управління підпорядкованими йому підрозділами та підлеглими військовослужбовцями зс рф під час завдання вогневих уражень об'єктів цивільної інфраструктури та промисловості для припинення їх функціонування, а він погодився її виконати.

6. У подальшому, у невстановлений час, але не пізніше 27.06.2023, для реалізації вказаного плану вищого військового командування зс рф, під загальним керівництвом командувача Південного во зс рф генерал-полковника

Кузовльова С.Ю. здійснено планування вогневого ураження території м. Краматорськ Донецької області із застосуванням оперативно-тактичного ракетного комплексу «Іскандер».

При цьому командувач Південного во зс рф Кузовльов С.Ю., перебуваючи у невстановленому досудовим розслідуванням місці, у невстановлений час, але не пізніше 27.06.2023, усвідомлюючи існування міжнародного збройного конфлікту, володіючи розвідувальними даними та географічними координатами (локаціями), достовірно знаючи, що на вулиці В. Стуса у м. Краматорську Донецької області зі щільною забудовою багатоквартирними житловими будинками, закладами громадського харчування, освітніми, торговими та іншими цивільними закладами не знаходяться воєнні цілі, розуміючи, що об'єкти ураження не можуть використовуватись як воєнні, оскільки не передбачені для розміщення, використання та внесення ефективного вкладу у воєнні дії і є захищеними нормами міжнародного гуманітарного права як і цивільні особи, а також те, що нанесення удару крилатими ракетами наземного базування по цивільним об'єктам спричинить загибель та поранення великої кількості цивільних осіб, а також знищення та пошкодження цивільних об'єктів, в порушення вимог ст. ст. 35, 43, 48, 51, 52, 57 Протоколу I, ст. 27 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, що є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року, тобто в порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, діючи за попередньою змовою з іншими невстановленими досудовим розслідуванням особами, погодив здійснення ракетного обстрілу території м. Краматорськ Донецької області 27.06.2023 та спрямував напади на цивільне населення і цивільні об'єкти, застосувавши засоби ведення воєнних дій, наслідки яких не можуть бути обмежені, а саме крилаті ракети моделі (типу) 9М727, запуск яких був здійснений із мобільної пускової установки «9П78-1» ОТРК 9К720 «Іскандер-К».

7. Після чого 27.06.2023 залучені до виконання ракетного обстрілу невстановлені військовослужбовці зс рф зі складу 1-ої ракетної бригади (в/ч 31853) 49 армії Південного во зс рф та 107-ої ракетної бригади (в/ч 47062) 35 армії Східного во зс рф зі стартових позицій поблизу н.п. Алексеевка Жовтневого району та хутора Кузьмінка Некліновського району Ростовської області рф, здійснили пуски крилатих ракет 9М727 ОТРК 9К720 «Іскандер-К», внаслідок чого:

- 27.06.2023 близько 19 год. 30 хв. відбулось влучання по кафе «RiaPizza» за адресою: м. Краматорськ, вул. В. Стуса, 45, внаслідок якого вказана будівля зазнала значних руйнувань, що унеможливило її подальше відновлення;

- 27.06.2023 близько 19 год. 30 хв. відбулось влучання у дорожнє покриття за адресою: м. Краматорськ, перехрестя вул. Софіївської та вул. Беляєва.

Так, внаслідок укааного вогневого ураження постраждало 69 осіб, з них:

– загинули 13, а саме

– отримали поранення 56 осіб, а саме

Окрім того, внаслідок зазначеного ракетного удару пошкоджено низку об'єктів нерухомого майна різного функціонального призначення, зокрема 120 житлових будинків, будівлі 4 закладів освіти, 10 магазинів, кіосків та торгових

точок; відділення поштового зв'язку; 2 заклади харчування (кафе); а також офіси приватних компаній та банків за адресами: м. Краматорськ, вул. В. Стуса, буд. 45, 45 а, 49 а, 49, 47, 55, 56, 58, 57, 51, 63, 71, 69, 61, 53, 65, 67, 37, 56 а, 54, 62, 63, вул. Б. Хмельницького, буд. 15, 28, 7, 25, 9, 26, 32, 34, 115, вул. Д. Донського, буд. 10, 12, 13, 8, 6, 4, 2, 5, 9, 15, вул. Прилуцька, буд. 118, 116, 114, 129, 128, 126, 124, 122, 120, 143, 145, 147, 149, 151, вул. Софіївська, буд. 77, 79, 83, 85, 87, 91, 93, 95, 97, 99, 94, 98, 100, 102, 101, 101 а, 101 б, 101 в, 101 е, 103, 105, 107, 109, 108, 110, 124, 122, 116, 114, 112, 104, 106, 118, 120, вул. Волоколамська, буд. 2, 4, 6, 1, 3, 8, 10, 11, 13, 21, вул. Двірцева, буд. 9, 8, 4, 4 а, 4 б, 4 в, 6, 18, 20, вул. Ульяновська буд. 110, 108, 106, 104, 99, 97, 95, 93, вул. Львівська, буд. 110, 122, 115, 113, 111, 117, 115, 125, 120, 128, вул. Дніпровська, буд. 123, 129, 135, 136, 138, вул. Академічна, буд. 63.

Також зазнали пошкоджень різного ступеню 12 транспортних засобів: AUDI Q7 державний номерний знак (далі – ДНЗ) АХ6877ЕС, BMW X5 ДНЗ ВН6203ТН, CHEVROLET Captiva ДНЗ АН4281РА, FORD Focus ДНЗ АН9365ОН, SUZUKI Grand Vitara ДНЗ АН5352РА, DAEWOO Matiz ДНЗ відсутній, DAEWOO Sens АН2286ІВ, NISSAN X-trail ДНЗ 99-TR-XR, LAND ROVER ДНЗ ВС7768ОХ, ВАЗ ДНЗ АН6973ІО, BMW ДНЗ АН2719ОО, ГАЗ ДНЗ АН9237МХ.

Під час планування та здійснення нападу співучасники усвідомлювали, що використаний ними засіб ураження, враховуючи його тактико-технічні характеристики, а також місце розташування об'єкта нападу та його функціональне призначення, потягне за собою втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб та шкоду цивільним об'єктам. Разом із тим, генерал-полковник Кузовльов С.Ю. та співучасники при плануванні нападу із застосуванням крилатих ракет не вжили жодних запобіжних заходів для захисту цивільного населення, передбачених ст. 57 Протоколу І.

Факт виведення зі строю українських військовослужбовців, які перебували у приміщенні кафе «RiaPizza» з метою прийняття їжі та відпочинку (без зброї та поза межами складу підрозділу, що саме по собі не надає зазначеному об'єкту статусу військового), не справив жодного впливу на перебіг бойових дій та не зумовив виникнення конкретної і безпосередньої військової переваги для збройних сил російської федерації, зокрема у вигляді зупинення виконання військових функцій органами управління Збройних Сил України, загибелі чи поранення командного складу, дезорганізації діяльності військових підрозділів Збройних Сил України, прориву лінії фронту підрозділами збройних сил російської федерації чи захоплення ними території.

8. Жоден з вищевказаних об'єктів нерухомості (будівель) у м. Краматорськ, які зазнали пошкоджень 27.06.2023 не були воєнними об'єктами у розумінні ст.52 (2) Протоколу І, яка визначає їх як ті, що за своїм характером, місцезнаходженням, призначенням або використанням вносять ефективний внесок у воєнні дії та повне або часткове знищення, захоплення або нейтралізація яких за обставин, визначених часом, передбачає певну військову перевагу.

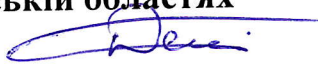
Відповідно, всі вищезазначені будівлі м. Краматорськ, які піддано ракетному удару 27.06.2023 близько 19:30 годин, є цивільними об'єктами, що

перебувають під захистом міжнародного гуманітарного права, та напад на які заборонено.

9. Враховуючи вищевказане, командувач Південного во зс рф генерал-полковник Кузовльов С.Ю., діючи в умовах збройного конфлікту та у зв'язку з ним, за попередньою змовою з іншими невстановленими досудовим розслідуванням особами (стосовно яких досудове розслідування триває), у порушення законів та звичаїв війни, що передбачені, зокрема ст. ст. 35, 43, 48, 51-52, 57 Протоколу I, ст. 27 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, що є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року, умисно погодив здійснення ракетного обстрілу території м. Краматорськ Донецької області 27.06.2023 та спрямував напади на цивільне населення і цивільні об'єкти, що не є воєнними цілями, застосувавши засоби ведення воєнних дій, наслідки яких не можуть бути обмежені, при цьому усвідомлюючи, що такі напади спрямовані на захищені міжнародним гуманітарним правом об'єкти та призведуть до загибелі людей, знищення або пошкодження таких об'єктів.

Таким чином, Кузовльов Сергій Юрійович обґрунтовано підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, поєднаному з умисним вбивством, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні злочину, передбаченому ч. 2 ст. 438 КК України (у редакції ст. 438 КК України на час вчинення кримінального правопорушення).

Слідчий Слідчого управління
ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях
старший лейтенант юстиції

Єгор ДЬОМІН

«ПОГОДЖЕНО»

Керівник Донецької обласної прокуратури

Павло УГРОВЕЦЬКИЙ

« ___ » _____ 2026 року

Права підозрюваного:

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Про підозру мені повідомлено, письмове повідомлення про підозру та нам'ятка про процесуальні права і обов'язки вручені, права підозрюваного мені оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний: _____

Захисник: _____

«__» годин «__» хвилин «__» _____ 2026 року

Повідомлення про підозру здійснив:

Слідчий Слідчого управління

ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях

старший лейтенант юстиції

Єгор ДЬОМІН